

ת"א, א' כסלו תשע"ז
01/12/2016

לכבוד
ח"כ דוד אמסלם
יו"ר ועדת הפנים ואיכות הסביבה
הכנסת
ירושלים
מכובדי,

הנדון: בית הדין לעררים

נייר עמדה

ועדת הגירה ועובדים זרים בלשכת עורכי הדין בישראל (להלן: "הועדה") עוקבת אחר התנהלותו של בית הדין לעררים (להלן: "בית הדין") מאז הקמתו ביום 1.06.2014. לאחרונה, לקראת פקיעתה של הוראת השעה של צו הכניסה לישראל (שינוי התוספת לחוק) (הוראת שעה), התשע"ד-2014 (להלן: "הצו"), התקיימו מספר ישיבות של הועדה שחלק ניכר מהן הוקדשו לנושא שבנדון ואף הוקמה תת-ועדה מיוחדת לענייני בית הדין לעררים.

יש לציין, כי הועדה היא קול של עורכי הדין העוסקים באופן יומיומי בנושאים אשר מגיעים לדיון בפני בית הדין המשפטיים שרות למרבית העוררים, ועל כן קיימת חשיבות מיוחדת ללקיחת עמדת הועדה בחשבון בעת קיום הדיון בנושא זה בוועדת הפנים ואיכות הסביבה של הכנסת.

יצוין, כי נייר עמדה דומה הוגש מטעמנו למשרד המשפטים לקראת "השולחן העגול" שהתקיים ביום 29.06.16 בעקבות הוראות ועדת הפנים ואיכות הסביבה של הכנסת. לצערנו בעמדת משרד המשפטים מיום 15.08.16 המתייחסת לטענות הארגונים נדחו באופן גורף כל טענות לשכת עורכי הדין, זאת ללא הנמקה, כשנסקרו **אך חלק** מהטענות (ר' סעי' 7 לעמדת משרד המשפטים).

בעמדת משרד המשפטים נעשה ניסיון להציג את טענות הארגונים כלא רלבנטיות לנושא הדיון (ר' סעי' 7 לעמדת משרד המשפטים), מאחר ואינן נוגעות במישרין לחקיקת משנה של הפרק שהינה צו הכניסה

לשכת עורכי הדין בישראל
ISRAEL BAR ASSOCIATION
نقابة المحامين في إسرائيل

לישראל (תיקון מס' 22) (תחילה והחלה בהדרגה), תשע"ד-2014 אלא לתיקון 22 לחוק הכניסה לישראל.

מיד ייאמר, כי טענות המועלות על ידינו נוגעות **במישרין** לחקיקת משנה האמורה. מדובר בסוגיות משמעותיות וחשובות ביותר שללא דיון מעמיק בהן לא ניתן לעבור לסדר היום ולהפוך את הוראת השעה שעל הפרק לקבועה כבקשתו של משרד המשפטים.

למעשה, על הפרק דיון על המשך פעילותו של בית הדין לעררים במתכונתו הנוכחית, זאת לאחר בחינת פעילותו במשך כשנתיים וחצי וקיום חשבון נפש ביחס לשאלה: האם הושגה מטרת הקמתו?

מבוא

ביה"ד לעררים הוקם כערכאה ראשונה הדנה בנושאי הגירה למיניהם, זאת מתוך מטרה להקטין את העומס על בתי המשפט המחוזיים ולכונן ערכאה מיוחדת לענייני הגירה. בהתאם לתיקון 22 לחוק הכניסה לישראל התשע"א- 2011 (להלן: "החוק"), בית הדין מטפל בכל הקשור למהגרים, פליטים, בני זוג הנשואים לישראלים (ס' 7 לחוק האזרחות), ידועים בציבור, הועדה הבינמשרדית למקרים הומניטריים וכו'.

במשך שנתיים וחצי של פעילות בית הדין הצטברו מספר בעיות מרכזיות כדלקמן:

1. מינוי דיינים לביה"ד לעררים, זהותם ופגיעה בעיקרון הפרדת הרשויות

המינוי של דייני בית הדין מתרחש בהתאם לסעי' 13 כ"ג לחוק ע"י שר המשפטים בהמלצת הועדה המונה 3 חברים: מנכ"ל משרד המשפטים, עובד מדינה ומשפטן מקרב הציבור שימנה נציב שרות המדינה (להלן: "ועדת המינוי"). נכון למועד כתיבת שורות אלה כל הדיינים שמונו לבית הדין מגיעים משתי ערכאות: ערכאה אחת היא בית הדין לביקורת משמורת של שוהים שלא כדין הפועל במסגרת משרד המשפטים (ולפני כן פעל במסגרת משרד הפנים) וערכאה נוספת היא ועדת השגה – אורגן של רשות ההגירה שפעל כפיילוט לפני הקמת בית הדין כשמרבית היו"רים הגיעו אליו מבית הדין לביקורת משמורת האמור.

הווה אומר, כי הרוב המכריע של הדיינים המכהנים בבית הדין מגיעים "מתוך המערכת", היינו הועסקו ע"י משרד הפנים/רשות ההגירה או עבדו בשיתוף פעולה עמו. ועדת המינוי אינה פונה לציבור רחב של משפטנים/עורכי דין לצורך קיום מכרז שוויוני אלא נראה כי ישנה נטייה ברורה לקדם מועמדים מתוך המערכת, דבר שנעשה בגלוי ובמוצהר ע"י משרד המשפטים. עמדת הוועדה היא כי מדובר בנוהג פסול שיש להפסיקו לאלתר.

העומד בראש הוועדה הוא מנכ"ל משרד המשפטים. זאת ועוד, להבדיל מהוועדה למינוי שופטים אין בה נציגים של לשכת עורכי דין, נבחר ציבור ושל הרשות השופטת ונראה כי היא מורכבת מאנשי משרד המשפטים בלבד.

לשכת עורכי הדין בישראל
ISRAEL BAR ASSOCIATION
نقابة المحامين في إسرائيل

כמו כן, לא ברור מהם דיני האתיקה והשיפוט המשמעתי החלים על דיני בית הדין, אם בכלל. כידוע לכל, השיטה הדמוקרטית מבוססת על עקרון הפרדת הרשויות, כאשר קיימת חשיבות עליונה לעצמאות הרשות השופטת כגורם המפקח והמבקר על החלטות הרשות המבצעת והרשות המחוקקת. קיומו של בית הדין בהרכבו הנוכחי והרכב הועדה הבוחרת את הדיינים, וכן זהות הדיינים עצמם מהווה פגיעה חמורה בהפרדת הרשויות, כאשר הרשות המבצעת הופכת להיות המחוקקת, השופטת והמוציאה לפועל.

נציין עוד, כי עם הקמת בית הדין הערער לביהמ"ש העליון הפך להיות ערער ברשות כאשר לפני הקמתו ניתן היה להגיע לבית המשפט לעליון בערער בזכות וכך הדרך לביהמ"ש העליון כמעט ונחסמה.

המלצתנו היא כי משמדובר בערכאה שיפוטית, הרי שמן הראוי לעניין מינוי הדיינים, אתיקה ושיפוט משמעתי (לכל הפחות) יוחל עליה חוק בתי המשפט [נוסח משולב], תשמ"ד - 1984.

בתגובה לנייר עמדה של משרד המשפטים:

הדיינים אשר מכהנים בביה"ד לעררים אינם עוברים הליך מסודר של הועדה למינוי שופטים כיתר השופטים בישראל, אלא ממונים בהתאם לס' 13 כג (ב) ע"י משרד המשפטים ואין כל נציגים של הכנסת, השופטים ולשכת עוה"ד. תשובת משרד המשפטים לטענה זו היא כי "...הרי שמדובר במינוי של שר המשפטים ולא של שר הפנים". יתר על כן מצוין כי "בית הדין לעררים הוא בית דין מינהלי..." (עמ' 3, ס' 12). ראשית משרד הפנים לא התייחס כלל לפגיעה הקשה בעקרון הפרדת הרשויות ובעצמאות מערכת ביהמ"ש שהינו עיקרון על בממשל הדמוקרטי. אם ביה"ד לעררים הינו חלק ממערכת בתי המשפט, ונחשב, כפי שנכתב ע"י משרד המשפטים, כי חל עליו חוק בתי הדין המנהליים התשנ"ב-1992, הרי שיש לעגן אותו ככזה בכל המובנים, וגם על השופטים להיבחר באותו האופן בו נבחרים כל יתר השופטים - ע"י הועדה למינוי שופטים. העובדה כי הרשות המבצעת בלבד היא זו שאמונה על מינוי הדיינים לביה"ד לעררים אין לה אח ורע בחברה הדמוקרטית, ביחוד כאשר מדובר בביה"ד שמתוקף הגדרתו עוסק אך ורק בעתירות שמוגשות נגד המדינה. לא יתכן שהמדינה היא שתמנה באופן בלעדי את הדיינים, ותעמוד לביקורת על ידי אותם הדיינים מאוחר יותר. זאת ועוד, משרד המשפטים לא נתן כל תשובה לתופעה מדאיגה, לפיה מרבית דיני בית הדין שמונו הינם "מתוך המערכת" ולא "נטולי רקע", דבר שפוגע בתחושת הצדק ומטיל ספק באובייקטיביות הדיינים.

באשר ל"חסימה דה פקטו" של גישתם של המערערים לבית המשפט העליון, נטען ע"י משרד המשפטים בעקיפין (ר' סעיף 12 סיפא לעמדתו), כי קיימת דרך להגיע לבית המשפט העליון במקרים המצדיקים זאת בערער ברשות.

לשכת עורכי הדין בישראל
ISRAEL BAR ASSOCIATION
نقابة المحامين في إسرائيل

ההבדל בין ערעור בזכות לבין ערעור ברשות הינו הבדל משמעותי שעה שאין מוקנית גישה לבית המשפט העליון והסיכוי כי תינתן רשות להגשת ערעור אינו גבוה. עובדה היא שבשנתיים וחצי של פעילות בית הדין כמות הערעורים שנדונה בבית משפט העליון בסוגיות הנמצאות בסמכות שיפוטו של בית הדין לעררים קטנה באופן דרסטי לעומת התקופה שקדמה להקמתו של בית הדין לעררים.

לעניין האגרות משרד המשפטים נותן פתרונות יצירתיים כגון החזר אגרה באמצעות פסיקת הוצאות, זאת כאשר להבדיל מהדוגמה המצוינת בעמדתו, קרי סעיף ספציפי בחוק תכנון ובניה, אין מקור חוקי המסמך את בית הדין להטיל הוצאות לצורך החזר אגרה על רשות האוכלוסין. כן, במקרים בהם ההליך נמחק בשלבים מוקדמים ואין מקום לפסוק הוצאות כנגד רשות האוכלוסין, הרי שגם הפתרון המוצע אינו רלבנטי.

למעשה לא ניתן כל פתרון למקרים בהם ראוי לשקול מתן פטור אוטומטי מאגרה. אחד המקרים הראויים לפטור, לטעמה של הועדה הינו ערר על החלטת סירוב כניסה לתיירים המגיעים לישראל שיכולתם לגשת לערכאות ממילא מוגבלת ביותר ולו בשל חוסר ידיעת זכותם לעשות כן. יצוין, כי בכל שנה מדינת ישראל מסרבת כניסת עשרות אלפי תיירים שמנועים הלכה למעשה למצות הליכי ערר בעניינם נגד הרשות שפועלת בעניינם ללא ביקורת שיפוטית ראויה.

התנהלות בית הדין והדינים החלים עליו

בישיבות הועדה הועלו תלונות רבות של חברי הועדה ונמנה את העיקריות שבהן כדלקמן:

- הימשכות ההליכים בבית הדין; קיימת נטייה של בית הדין לסגור תיקים בשל העומס. זמני מתן החלטות ארוכות מאוד, דבר שהינו קריטי במיוחד כשמדובר בהחלטות למתן צו מניעה זמני.
- ניסיון בית הדין למחוק את ההליכים לעיתים באופן חד-צדדי לבקשת רשות ההגירה, לפיה לאור החלטתו לבחון את העניין פעם נוספת הערר "התייתר", זאת אף ללא פסיקת הוצאות או תוך פסיקת הוצאות זניחות לטובת העוררים; הדבר יוצר לא אחת מאין "מעגל" כאשר במקרים בהם רשות ההגירה לאחר הבחינה המחודשת דוחה את בקשת העוררים מאותם הנימוקים ואז שוב נאלצים העוררים להגיע לבית הדין. יש בכך כדי לחסום את דרכם לערכאת ערעור (בית המשפט המחוזי).
- יש לציין, כי התנהלות זאת הינה תולדה של ועדת השגה שקדמה כאמור לבית הדין שהתגלגלה לפתחו כפתרון לעומס. ברי, כי אין כל הצדקה לפתרון מעין זה.
- חוסר איזון מובהק בין זכויותיהם הדיוניות של הצדדים לטובת רשות ההגירה המשתקפות במתן אורכות כמעט באופן אוטומטי לרשות ההגירה, עמידה על קיום חובות העוררים בהתאם לתקנות באופן לא מתפשר כשרשות ההגירה זוכה ביחס מקל.

לשכת עורכי הדין בישראל
ISRAEL BAR ASSOCIATION
نقابة المحامين في إسرائيل

- אין פרסום של כלל החלטות הניתנות ע"י בית הדין ואין אפשרות לחיפוש מילולי נוח של החלטות שמתפרסמות, דבר המספק יתרון דיוני חשוב לרשות ההגירה שהינה צד לכל ההליכים המתקיימים בפני בית הדין לעומת באי כוח של העוררים.
- על פי ממצאים שהגיעו לועדה מרביתם המכריע של העררים המוגשים לבית הדין נמחק או נדחה.
- פקודת בזיון בית המשפט אינה חלה על בית הדין ולמעשה העורר שבידו החלטת בית הדין אשר אינה מיושמת ע"י רשות ההגירה כדבעי מוצא עצמו מול שוקת שבורה.
- מועד הגשת הערר לבית הדין הינו קצר באופן משמעותי מהמועד להגשת עתירה מנהלית לבית המשפט המחוזי ביושבו כבית המשפט לעניינים מנהליים.
- אין ערעור על החלטות ביניים של בית הדין במרבית ההליכים המתקיימים בפניו.
- בית הדין אינו מוסמך להחזיר אגרה.

המלצה: להחיל על בית הדין את הוראות חוק בתי משפט לעניינים מנהליים, תש"ס-2000 והתקנות על פיו לעניין סדרי הדין, תקנות בתי המשפט (אגרות), תשס"ז-2007 לעניין החזר האגרה (סעי' 15).

בתגובה לנייר עמדה של משרד המשפטים:

בזיון בית המשפט

במהלך הישיבה, משרד המשפטים טען שהמדינה אינה יכולה לבזות את ביהמ"ש ועל כן, אי אפשר להגיש בקשה על פי פקודת בזיון ביהמ"ש נגד המדינה.

- **בחוק לתיקון סדרי הדין האזרחי (המדינה כבעל דין), התשי"ח-1958 בס' 2 לחוק כתוב:** "לעניין הליך דין המדינה כדין כל אדם". עו"ד משה קשת בספרו "ביזיון ביהמ"ש" הוצאה לאור של לשכת עורכי הדין כותב בעמ' 90: "לא היה מעולם ספק, שבג"צ רשאי להוציא צו על פי ס' 6....", "אם הצו שנתן בג"צ הוא אופרטיבי גם אם הצו כוון לרשות מרשויות המדינה ניתן לנקוט הליכי ביזיון כפי שניתן לנקוט כלפי כל מבזה אחר...". אין ספק שקיים ביזיון בית המשפט נגד המדינה וכי המדינה לא נמצאת מעל לחוק, ההבדל הינו שכאן לא אנגליה היכן שכתוב "the king can... not wrong..". לא רק זאת, קיימים גם מסי פסקי דין אשר קובעים שקיים ביזיון בית המשפט נגד המדינה.

- **בבג"ץ 16/50 איגרא רמא בע"מ נ' מועצת עיריית ת"א**, פ"ד ג 191,192 בפני כב' הנשיא זמורה וכב' השופטים אגרנט וזילברג נכתב כי: "לפיכך אין שום יסוד לבקשה החדשה של המבקשת

רח' דניאל פריש 10, תל-אביב 64731, טל. 03-6362202, פקס. 03-6918696

לשכת עורכי הדין בישראל
ISRAEL BAR ASSOCIATION
نقابة المحامين في إسرائيل

לפתוח בדיון נגד המשיבים על ביזוי בית המשפט. לו היינו מוציאים בשעתו צו ביניים כמבוקש והמשיבים לא היו נכנעים לו, היה מקום להשתמש נגדם בסעיף 6 של פקודת ביזיון בית המשפט". (הדגשה אינה במקור).

• בבג"ץ 238/51 מבדא חנא ואח' נ' שר הביטחון ואח', פ"ד ה 1658, 1659 בפני כב' השופטים חשין, זילברג ושרשבסקי נאמר כי: "משקבע שהצו לא קיים, מוסמך הוא להוציא צו בהתאם לפקודת ביזיון בית המשפט...". "מה ימריץ אותם לציית לצו נוסף אשר יינתן על ידי בית משפט זה באותו עניין? יתבעו המבקשים לדון על ביזיון בית המשפט, ואז יוחלט אם הם קיימו את הצו הראשון, ובאיזו מידה קיימהו, והאם הם התעלמו ממנו לחלוטין. צו נוסף באותו עניין עצמו, ולשם השגת אותה מטרה, או שאין בו צורך או שאין בו תועלת..." "בבקשה לדון את המשיבים על ביזיון בית המשפט". (הדגשות אינן במקור).

• בבג"ץ 7974/04 פלוני ואח' נ' שר הבריאות ואח', פדאור 06 (16) 700, בפני כב' הנשיא ברק והשופטים בייניש וא' לוי נקבע בס' 7: "על יסוד האמור בתשובת המדינה, ובכפוף לדברינו לעיל, דעתנו היא כי הבקשה על פי פקודת ביזיון בית המשפט מיצתה את עצמה לעת הזו, ועל כן היא נמחקת".

כלומר, אין ספק שהמדינה עלולה לבזות את ביהמ"ש ועל כן, ניתן להגיש נגדה הליכים בהתאם לפקודת ביהמ"ש רק שבמקרה זה מיצתה עצמה לעת זו.

• בפסק דין אחר, בג"ץ 5373/08 אבו-לבדה ואח' נ' שרת החינוך ואח', פדאור 11 (13) 398, בפני כב' הנשיאה בייניש וכב' השופטים פרוקצ'יה ודנציגר בס' 14-12 נכתב: "בחודש ספטמבר 2005, בחלוף כארבע שנים מיום מתן פסק הדין החלקי, הגישו העותרים בעתירות חמדה ובדריה בקשה לפי ס' 6 לפקודת ביזיון בית המשפט, בטענה כי המשיבים אינם מציינים לפסק הדין, ואינם עומדים בהתחייבותם לבנות כיתות לימוד במזרח העיר. בתגובתם לבקשה, הודו המשיבים כי לא כל הכיתות אותן התחייבו לבנות אכן נבנו, אך טענו כי הם עושים מאמצים רבים לקידום תכנית הרחבת מבני מערכת החינוך הרשמית במזרח העיר. בתום דיון בבקשה לביזיון בית המשפט, קבע בית משפט זה, כי אכן מתקבל הרושם כי מסיבות שונות המשיבים לא עמדו במלוא התחייבותם להשלים בניה של תוספת כיתות לימוד במזרח ירושלים, ולמעשה בעיית המחסור בכיתות החרפה מאז מתן פסק הדין בעתירות. כן נקבע, כי על המשיבים לערוך סקר צרכים על פי נתונים עדכניים ביחס למספר הילדים בגיל חינוך חובה במגזר הערבי בירושלים, ולהציג תכנית עבודה מפורטת מטעמם להוספת כיתות לימוד במזרח ירושלים. מאז, נותרה הבקשה לביזיון בית המשפט תלויה ועומדת בפני בית משפט זה...". (ההדגשות אינן במקור).

לשכת עורכי הדין בישראל
ISRAEL BAR ASSOCIATION
نقابة المحامين في إسرائيل

משרד המשפטים כותב בעמדתו בעמ' 3, הסיפא של ס' 10: "... הובהר במעמד הישיבה כי אין מניעה שאדם שקיבל פסק-דין לטובתו ונגד המדינה הסבור כי המדינה לא מיישמת את פסק – הדין יגיש בקשה לערכאה שנתנה את פסק-הדין ויעלה בפניה את טענותיו ביחס לכך שפסק-הדין לא קוים. בהתאם לכך הובהר כי בית הדין לעררים רשאי לדון בטענות כאמור הגם שהליך כזה לא קבוע בדין." סמכויותיו של בית הדין צריכות לנבוע ממקור חוקי, לא בכדי נחקקה פקודת בזיון בית המשפט המקנה לבתי משפט סמכויות לפעול כלפי מי שאינו מקיים החלטותיו. אין כל סיבה שסמכויות אלה לא יוענקו לבית הדין, מה גם שישנה הסכמה לכאורה של משרד המשפטים, כי ביה"ד יהיה מוסמך לדון בבקשה כזו.

בדיקת הארגונים העלתה ממצא, לפיו רק 5% מהעררים נגד רשות האוכלוסין מתקבלים ו- 95% נדחים או נמחקים. משרד המשפטים נפטר מטענה זו בנימוק כי מדובר כהיבט ניהולי תפעולי. עמדתנו היא כי מדובר בעובדה מהותית שיש בה בכדי להעיד על פגם מהותי בהתנהלות ביה"ד לעררים, ממנה לא ניתן להתעלם. מדובר בדיני נפשות כאשר פס"ד חורף גורלו של אדם, בני זוג, משפחות- ולא ניתן להתייחס לכך בקלות ראש.

2. שונות

להלן מספר טענות נוספות אשר רצוי להתייחס אליהן מטעמים פרקטיים:

א. סמכות שיפוט מקומית

קיים עיוות בעניין ניתוב עררים לבתי הדין ברחבי הארץ. כך למשל מרבית העררים בענייני איחוד משפחות ובקשות הומניטאריות מוגשים לבית הדין בירושלים, זאת מאחר ולרוב ההחלטה הנתקפת ניתנת ע"י מטה רשות ההגירה הנמצא בירושלים. לעומת זאת מרבית התיקים של מבקשי מקלט ומסתננים מוגשים בתל-אביב. הדבר מקשה על העוררים אשר צריכים להגיע מכל קצוות הארץ לדיון בבתי דין אלה.

המלצה: לקבוע כי סמכות השיפוט תהיה לבית הדין הנמצא במקום הגשת הבקשה המקורית (המוגשת בקרבת מקום המגורים של העוררים) כך תהיה חלוקה שוויונית יותר שתמנע עומס מיותר על בתי הדין. כמו כן, יש לבצע חלוקת תקנים לפי בתי דין לפי כמות התיקים המנותבת אליהם באופן טבעי בשל קרבתם לנתב"ג למשל או ל"חולות" ו"סהרונים".

ב. פגרה

מועדי הפגרה אינם רלוונטיים לבית הדין, ועל כן החלטות מתקבלות גם במהלך חודש אוגוסט וכן דיונים מתקיימים בזמן זה, כאשר מרבית עורכי הדין יוצאים לחופשה. נציין כי זה פוגע לא רק בעוה"ד מטעם העוררים אלא גם בדיינים עצמם וגם בעוה"ד מטעם רשות האוכלוסין.

לשכת עורכי הדין בישראל
ISRAEL BAR ASSOCIATION
نقابة المحامين في إسرائيل

המלצה: להחיל על בית הדין תקנות בתי המשפט (פגרות), תשמ"ג-1983.

בתגובה לנייר עמדה של משרד המשפטים:

פגרה

בישיבה נטען ע"י משרד המשפטים כי מועדי הפגרה אינם רלוונטיים לביה"ד לעררים, ועל כן החלטות מתקבלות גם במהלך חודש אוגוסט וכן דיונים מתקיימים בזמן זה, כאשר מרבית עוה"ד יוצאים לחופשה. נציין כי זה פוגע לא רק בעוה"ד מטעם העוררים, אלא גם בדיינים עצמם וגם בעוה"ד מטעם רשות האוכלוסין.

משרד המשפטים ציין במהלך הישיבה כי בהחלטה מכוונת, הפגרה לא חלה על עניינים מסוג זה, ובעמדתם לא התייחסו לסוגיה זו כלל.

יש לציין כי אין כל הגיון בטענה זו של משרד המשפטים שכן בפועל העוררים הם שנפגעים מהעדר הפגרה, משום שהם חייבים לרוץ ולמצוא עו"ד בדחיפות בתקופת חופש, אך לאחר הגשת הערר המדינה מבקשת פעם אחר פעם אורכה להגשת כתב התשובה, ובפועל התיקים מתנהלים חודשים ארוכים ואף שנים בביה"ד לעררים. נציין כי לא ברור מדוע כאשר אותם עניינים דחופים נידונו ע"י בימ"ש מחוזי בשבתו כבימ"ש לעניינים מנהליים, וחלה הפגרה, לא התעוררה כל בעיה.

סמכות שיפוט מקומית

משרד המשפטים לא התייחס כלל לעניין זה.

יש לציין כי מטבע הדברים קיים חוסר איזון מובנה בין המבקשים שהינם בני אדם פרטיים לבין המדינה, ועל כן יש להתחשב בהם בדומה להסדרים המעוגנים בתקנות הסד"א.

ג. סדרי דין (הרחבה)

כיום סדרי הדין של בית הדין הם מעין הכלאה בין סדרי הדין המנהליים לסדרי הדין האזרחיים, מה שיוצר בעיות רבות. כך לדוגמה, מחיקת ערר משום שתצהיר ניתן רק ע"י אחד מהעוררים כאשר העורר השני נמצא בחו"ל. הפתרון לכך הוא אימוץ מלא של סדרי הדין בביהמ"ש לעניינים מנהליים המושתתים על סדרי הדין הבג"ציים. מבחינה מהותית יש בכך הגיון רב שכן בתי הדין החליפו את ביהמ"ש לעניינים מנהליים ועל כן על סדרי הדין, הסמכויות והסעדים של בית הדין להיות זהים לאלו של ביהמ"ש לעניינים מנהליים.

בתגובה לנייר עמדה של משרד המשפטים:

לא ניתנה התייחסות לטענה זו בנייר עמדה.

ד. מעוכבי כניסה

יש צורך בקביעת נהלים מיוחדים לגבי מעוכבי כניסה שכן לרוב החלטות הביניים שמוגשות בשמם מתקבלות ע"י בית הדין מאוחר מדי, לאחר שהסעד מתייטר מאחר והם כבר הוחזרו לארצם. מדובר בפגיעה קשה בזכות הגישה לערכאות.

בתגובה לנייר עמדה של משרד המשפטים:

לא ניתנה התייחסות לטענה זו בנייר עמדה.

סיכום:

בטרם קבלת החלטה להארכת תוקפו של הצו, כל שכן הפיכתו לקבוע יש לערוך בחינה מעמיקה של יישומו הראוי של הרעיון העומד מאחורי הקמת בית הדין בשים לב למגוון הנושאים המועלים בנייר עמדה זה.

בברכה,

אלכס זרנופולסקי, עו"ד

יו"ר (משותף) ועדת הגירה ועובדים זרים

לשכת עורכי הדין בישראל

ד"ר תיאודור שוורצברג, עו"ד

חבר ועדת הגירה ועובדים זרים

לשכת עורכי הדין בישראל

העתקים:

עו"ד אפי נוה – ראש לשכת עורכי הדין.
מר אורי אלפרסי – מנכ"ל לשכת עורכי הדין.
עו"ד שלי ואקנין-אדם – ממונה תחום משפט חוקתי וזכויות אדם, לשכת עוה"ד.
גב' דנית בוסקילה – מנהלת יחידת כנסת, לשכת עוה"ד.